

TNO-rapport

TNO/LS 2011.009

Leerlingvolgsystemen op het gebied van beweging, gewicht, schooluitval en talentontwikkeling

Behavioural and Societal Sciences

Wassenaarseweg 56
2333 AL Leiden
Postbus 2215
2301 CE Leiden

www.tno.nl

T +31 88 866 90 00

F +31 88 866 06 10

infodesk@tno.nl

Datum	Februari 2011
Auteur(s)	J.D. Slinger, PhD S.M.A. van Trijp, MSc M.W. verheijden, PhD P. van Empelen, PhD
Aantal pagina's	37 (incl. bijlagen)
Aantal bijlagen	4
Projectnummer	031.20550/01.07

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belang-hebbenden is toegestaan.

© 2011 TNO

Samenvatting

Binnen het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs bestond de behoefte aan een overzicht van beschikbare leerlingvolgsystemen waarmee leerlingen gevolgd kunnen worden op de gebieden beweeggedrag, (over)gewicht, talentontwikkeling en schooluitval. Verschillende zoekstrategieën leverde uiteindelijk een zevental systemen op die gebruikt kunnen worden om één of meerdere van deze gebieden te volgen. Deze leerlingvolgsystemen zijn respectievelijk JUMP-in, BeweegABC, Testjeleefstijl, Nationaal Talentvolgsysteem, TalentVolgSysteem, DUTSROC en De Overstap.

Geen van deze systemen richt zich op alle aandachtsgebieden van het platform. JUMP-in en BeweegABC richten zich op (over)gewicht, Testjeleefstijl onder andere op de beweegnorm en overgewicht, Nationaal Talentvolgsysteem en TalentVolgsysteem richten zich op talentontwikkeling, en DUTSROC en De Overstap op schooluitval. Elk systeem richt zich op een specifiek schooltype (primair onderwijs, voortgezet onderwijs of MBO), DUTSROC en De Overstap richten zich op de overgang van VMBO naar MBO.

Summary

The Platform Sports, Physical Activity and Education requested an overview of available school-based systems to follow developments in physical activity, (over)weight, development of talent and school drop-out. Based on a systematic search seven systems could be traced that focused on one or more of these systems; JUMP-in, BeweegABC, Testjeleefstijl, Nationaal Talentvolgsysteem, Talentvolgsysteem, DUTSROC en De Overstap.

None of these systems is focused on all four elements of interest. JUMP-in and BeweegABC are focussed on (over)weight, Testjeleefstijl is focussed on physical activity levels and (over)weight, Nationaal Talentvolgsysteem and TalentVolgsysteem focus on talentdevelopment, and DUTSROC and De Overstap on school dropout. Each of the systems is implemented in a specific type of school (primary education, high school and vocational education), DUTSROC and De Overstap follow the step from pre-vocational and vocational education.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	2
	Summary	3
1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Methode	6
2	Leerlingvolgsystemen.....	8
2.1	Geïnccludeerde leerlingvolgsystemen per uitkomstmaat.....	8
2.2	Kenmerken van geïnccludeerde systemen	8
3	Conclusie en Discussie	10
4	Aanbevelingen	12
5	Referenties	14
	Bijlage(n)	
	A Korte omschrijving geïnccludeerde systemen	
	B Kenmerken Leerlingvolgsystemen	
	C Korte omschrijving geëxcludeerde leerlingvolgsystemen	
	D Contactpersonen geïnccludeerde leerlingvolgsystemen	

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Het beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs heeft als doel om in 2012 minimaal 50% van de jongeren in de leeftijd van 4 tot 17 jaar te laten voldoen aan de beweegnorm. Het platform Sport, Bewegen en Onderwijs heeft deze opdracht breder geïnterpreteerd. Aangezien binnen het platform ook op MBO leerlingen wordt ingezet zijn jongeren tussen 4 en 23 jaar de doelgroep.

Door sport- en beweeginterventies gericht in te zetten, wil het kabinet tevens bijdragen aan:

- De preventie en vermindering van overgewicht, waarbij het doel is de gestage toename van overgewicht bij de jeugd om te buigen;
- De aanpak van schooluitval, waarbij het doel is het aantal nieuwe gevallen van schooluitval te halveren;
- De ontwikkeling van talent in de sport, waarbij het uiteindelijke doel is om het aantal talenten dat doorstoot naar de top te laten toenemen met 20% in 2011 ten opzichte van 2007 (TNO, 2010).

Een leerlingvolgsysteem is in het beleidskader omschreven als een belangrijke methodiek om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van jongeren ten aanzien van de in het beleidskader gestelde doelen. Een Leerlingvolgsysteem (LVS) geeft specifiek inzicht in de ontwikkeling van het niveau van individuele leerlingen, klassen en scholen op gemeten variabelen. Een **leerlingvolgsysteem (LVS)** kan dan ook worden gedefinieerd als een set van metingen die herhaaldelijk worden toegepast en geregistreerd waarmee de voortgang van leerlingen wordt gemonitord. Van oorsprong worden leerlingvolgsystemen voornamelijk gebruikt in het basisonderwijs. De toetsen betreffen daar vooral (de voorbereiding van) de vaardigheden lezen, hoofdrekenen, spellen, rekenen/wiskunde en begrijpend lezen. De verwerking van de resultaten, en in stijgende mate ook de toetsen zelf worden steeds meer geautomatiseerd (www.wikipedia.nl).

Er bestaan in Nederland al diverse leerlingvolgsystemen (Kemp, S, onbekend jaartal). Deze systemen meten allen op andere wijzen legio factoren bij leerlingen. Recentelijk is er een ontwikkeling ontstaan om naast schoolprestaties ook te willen volgen hoe leerlingen zich ontwikkelen op het sportieve en fysieke vlak. Ook op dit gebied zijn verschillende leerlingvolgsystemen ontwikkeld.

Momenteel ontbreekt een systematisch overzicht van deze systemen waarin wordt ingegaan op te meten kenmerken, gebruikte metingen en de wijze van registratie en uitvoering. Binnen het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs bestaat de behoefte aan een dergelijk overzicht.

1.2 Doelstelling

Hoofddoel van dit rapport is om middels een systematische inventarisatie zicht te krijgen op de mate waarin leerlingvolgsystemen volgen of jongeren:

- Bewegen volgens de beweegnorm.
- Overgewicht hebben
- Sporttalent ontwikkelen
- Al dan niet uitvallen op school

Bij de inventarisatie van de volgsystemen zijn alleen die systemen opgenomen die rechtstreeks de doelen monitoren zoals die in het beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs zijn geformuleerd. Het uiteindelijke doel van de inventarisatie is om te kunnen bepalen of het op termijn zinvol zou kunnen zijn om te komen tot een samenhangend volgstelsel dat door verschillende partijen kan worden gebruikt. Middels het voorliggende rapport wordt beoogd bij te dragen aan dit doel door middels een systematisch overzicht de stand van zaken weer te geven, en door aanbevelingen te doen die kunnen bijdragen aan het verwezenlijken van dat doel.

1.3 Methode

De leerlingvolgsystemen die in dit rapport aan bod komen zijn op verschillende manieren verzameld. De inventarisatie van in Nederland beschikbare leerlingvolgsystemen vond plaats middels:

- een Google search
- de netwerken van NISB, Mulier Instituut en TNO
- een search in MedLine
- de netwerken van de platformleden

Zoektermen die werden gebruikt in Google search en Medline waren respectievelijk: leerlingvolgsysteem, talentvolgsysteem, studentvolgsysteem, overgewicht, fysieke activiteit, beweeggedrag, overgewicht, lichaamsgewicht, BMI, talent en schooluitval.

In totaal zijn middels de verschillende zoekstrategieën 16 leerlingvolgsystemen geïdentificeerd die voldoen aan de hierboven genoemde definitie. Als aanvullende inclusiecriteria voor deze systematische inventarisatie werden de volgende criteria gehanteerd: Een leerlingvolgsysteem moet ten minste 1 van de doelstellingen van het beleidskader meten, te weten:

- Bewegen volgens de NNGB, fitnorm en/of combinorm
- (over)Gewicht volgens de geslachts- en leeftijdsspecifieke afkappunten voor Body Mass Index
- Talentontwikkeling volgens een geregistreerde status als topsporter of talent
- Schooluitval, volgens het behalen van een startkwalificatie

Op basis van de inclusiecriteria vielen 9 systemen van de 16 geïdentificeerde criteria af. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de 9 geëxcludeerde systemen, en de reden van exclusie (voor de volledigheid worden deze systemen kort omschreven in bijlage C, maar ze vallen buiten de scope van de huidige systematische inventarisatie).

- Bewegen en Spelen: Dit systeem meet wel beweeguitkomsten (motorische vaardigheid (groot en klein motorisch), speelvaardigheid en spelinzicht) gemeten, maar niet de beweegnormen.
- Novibols: Dit systeem meet wel beweeguitkomsten (motorische vaardigheden), maar niet de beweegnormen.
- Beleves: Dit systeem meet wel beweeguitkomsten (motorische vaardigheid en wijze van deelname aan lessen bewegingsonderwijs), maar niet de beweegnormen.

- Vaardigheidsproeven: Dit systeem meet wel beweeguitkomsten (motorische vaardigheid en deelname aan lessen bewegingsonderwijs), maar niet de beweegnormen.
- Planmatig Bewegingsonderwijs: Dit systeem meet wel beweeguitkomsten (motorische vaardigheid en deelname aan lessen bewegingsonderwijs), maar niet de beweegnormen.
- Lekker Fit!: Dit betreft een lesprogramma, geen leerlingvolgsysteem.
- Fitkit: Dit betreft een registratiesysteem, geen leerlingvolgsysteem.
- SchoolOAS: Dit systeem richt zich voornamelijk op het volgen van rapportcijfers van leerlingen.
- Zorglijn: Dit systeem volgt de sociale competenties van leerlingen, niet de schooluitval.

De volgende 7 leerlingvolgsystemen zijn geïncorporeerd in de huidige inventarisatie.

- Jumpin
- BeweegABC
- Testjeleefstijl
- Nationaal talentvolgsysteem
- TalentVolgSysteem
- DUTSROC
- De Overstap

Per leerlingvolgsystemen zijn de volgende gegevens geïnventariseerd:

- Uitkomstmaat van het systeem (volgens de eerder genoemde doelen)
- Kenmerken van het systeem. Het gaat hierbij onder andere over een omschrijving van de kenmerken van de leerlingen waarvan gegevens verzameld en geregistreerd worden; in welke leerjaren wordt gemeten?; bij welke leerlingen wordt gemeten?; etc.
- Meetmethodiek: het soort uitkomstmaat dat wordt vastgelegd en de wijze waarop informatie wordt verzameld (gaat het bij gewicht bijvoorbeeld om gegevens die met een weegschaal verzameld zijn of om gegevens uit een vragenlijst?; is deze procedure valide en/of conform landelijke standaarden?; etc.)
- Informatie over de manier waarop de gegevens van leerlingen worden opgeslagen
- Informatie over welke personen en/of organisaties het systeem gebruiken en wie eigenaar is van gegevens over leerlingen

De gegevens zijn in eerste instantie geïnventariseerd op basis van schriftelijke informatie over de systemen. In aanvulling op deze schriftelijk beschikbare informatie is waar nodig contact opgenomen met vertegenwoordigers van diverse volgsystemen om de juistheid en volledigheid van de gevonden informatie te controleren.

2 Leerlingvolgsystemen

In dit hoofdstuk presenteren we de zeven geïnccludeerde leerlingvolgsystemen per uitkomstmaat en bespreken we de kenmerken van de systemen.

2.1 Geïnccludeerde leerlingvolgsystemen per uitkomstmaat

In onderstaande tabel is weergegeven op welk van de uitkomstmaten van het Beleidskader de verschillende leerlingvolgsystemen zich richten. Voor een beschrijving van elke van de leerlingvolgsystemen verwijzen we naar bijlage A.

Tabel 2.1 Leerlingvolgsystemen per uitkomstmaat

	Bewegen	Gewicht	Talentontwikkeling	Schooluitval
JUMPin Amsterdam	Nee	Ja	Nee	Nee
Beweeg ABC	Nee	Ja	Nee	Nee
Testjeleefstijl	Ja	Ja	Nee	Nee
Nationaal talentvolgsysteem	Nee	Ja	Ja	Nee
TalentVolgSysteem	Nee	Nee	Ja	Nee
DUTSROC	Nee	Nee	Nee	Ja
De Overstap	Nee	Nee	Nee	Ja

Geen van de geïnccludeerde systemen richt zich exclusief op het beweeggedrag zoals gedefinieerd in het Beleidskader. Van de 7 geïnccludeerde systemen richten twee systemen zich op gewicht (JUMPin, BeweegABC), één op talentontwikkeling (TalentVolgSysteem) en 2 op schooluitval (DUTSROC en De Overstap). Tot slot richtten 2 systemen zich op een combinatie van uitkomstmaten (zie tabel 2.1). Het leerlingvolgsysteem Testjeleefstijl richt zich op een combinatie van bewegen en gewicht en op andere leefstijlkenmerken. Het Nationaal Talentvolgsysteem richt zich op een combinatie van gewicht en talentontwikkeling.

2.2 Kenmerken van geïnccludeerde systemen

Op basis van de inhoudelijke analyse van de kenmerken per leerlingvolgsysteem, waarbij gekeken is naar het meetinstrument en leerlingregistratiegegevens, aanwezigheid van een handleiding of protocol, en wijze van gebruik van gegevens (door derden) kunnen een aantal algemene opmerkingen worden gemaakt.

Testjeleefstijl maakt gebruik van de standaardvraagstelling Bewegen (www.monitorgezondheid.nl) om het beweeggedrag in kaart te brengen. De geïnccludeerde systemen die zich richten op gewicht maken allen gebruik van valide metingen, namelijk de BMI. Wat betreft de betrouwbaarheid van de BMI meting moet de opmerking worden gemaakt dat dit afhankelijk is van de manier waarop

informatie over gewicht en lengte is verkregen. JUMP-in maakt gebruik van geïnstrueerd meetpersoneel; dit levert betrouwbare waarden op. Bij het BeweegABC en Testjeleefstijl is wel een protocol beschikbaar maar worden de metingen in eigen beheer uitgevoerd, waardoor twijfel bestaat over de betrouwbaarheid. Voor talentontwikkeling en schooluitval kan niet worden gesproken over de validiteit van de meetinstrumenten aangezien er geen standaardmethodieken beschikbaar zijn. Daarentegen bestaan wel definities voor beide items.

Twee van de geïncludeerde systemen (JUMPin en BeweegABC) richten zich op leerlingen uit het primair onderwijs. Eén systeem richt zich specifiek op MBO studenten (Testjeleefstijl). Twee systemen richten zich op de overstap van VMBO naar MBO (DUTSROC en De Overstap) en bij twee systemen (Nationaal Talentvolgsysteem en TalentVolgSysteem) is het afhankelijk van de betrokken sportbond op welke leeftijdscategorie wordt ingezet.

Bij vijf van de systemen worden fysieke metingen gebruikt als informatiebron, namelijk bij JUMP-in, BeweegABC, Testjeleefstijl, Nationaal Talentvolgsysteem en Talentvolgsysteem. In drie van deze systemen (Testjeleefstijl, Nationaal Talentvolgsysteem en Talentvolgsysteem) worden deze metingen gecombineerd met informatie vanuit vragenlijsten. DUTSROC en De Overstap ten slotte maken gebruik van bestaande MBO administratiesystemen.

Alle systemen maken gebruik van een digitaal systeem om gegevens te registreren. Bij geen van de systemen is de informatie beschikbaar voor derden. Betrokkenen kunnen de informatie alleen op groepsniveau inzien of na toestemming van de leerling.

Drie systemen (JUMP-in, DUTSROC en De Overstap) hebben een lokale beheerder en worden dus alleen op lokaal niveau ondersteund. De overige systemen (BeweegABC, Testjeleefstijl, Nationaal Talentvolgsysteem en TalentVolgSysteem) hebben een landelijke beheerder en kunnen dus (op termijn) door landelijke partners worden gebruikt. BeweegABC en Nationaal Talentvolgsysteem bevinden zich echter momenteel nog in de pilotfase.

3 Conclusie en Discussie

Vanuit het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs bestond de behoefte aan een leerlingvolgsysteem dat zich richt op de vier **uitkomstmaten** van het Beleidskader. In totaal werden 16 LVS-en gevonden die in eerste instantie zich leken te richten op 1 of meerdere van deze uitkomstmaten. Op basis van een verdere inventarisatie werden 9 systemen geëxcludeerd. Redenen voor exclusie waren het niet meten van de doelen van het beleidskader (7x) en het niet voldoen aan de definitie van een leerlingvolgsysteem (2x).

Op basis van een systematische inhoudsanalyse van de 7 resterende LVS-en kan worden geconcludeerd dat geen van de systemen alle 4 doelstellingen van het platform SBO meten. Een verklaring hiervoor kan zijn dat er wellicht geen organisaties zijn die zijn geïnteresseerd in alle vier de doelstellingen. Vooral het volgen van talent lijkt voor een heel specifieke groep mensen en organisaties interessant te zijn; de sporters zelf, hun coaches en de sportbonden waarbij ze zijn aangesloten. In deze populatie spelen de problemen bewegingsarmoede en overgewicht niet of zeer beperkt. Wanneer we ons richten op de overige drie uitkomstmaten (beweeggedrag, overgewicht en schooluitval) wordt duidelijk dat ook hiervoor geen systeem is dat alle drie de onderwerpen volgt. Er is slechts één systeem gevonden dat zowel beweeggedrag als (over)gewicht volgt. Dit betreft TestJeLeefstijl, dat wordt toegepast binnen het MBO. Er is geen leerlingvolgsysteem beschikbaar dat deze uitkomstmaten volgt binnen het primair en voortgezet onderwijs.

Van de 7 geïnccludeerde systemen richten zich slechts één op beweeggedrag, waarbij de combinorm wordt gehanteerd (Testjeleefstijl). Testjeleefstijl richt zich op MBO leerlingen en daarmee ook op leerlingen boven en onder de 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar voldoen aan de beweegnorm (Nederlandse Norm Gezond Bewegen: NNGB) wanneer ze ten minste 60 minuten per dag fysieke activiteit van ten minste gemiddelde intensiteit uitvoeren; boven de 18 jaar voldoet men aan de norm bij minimaal 30 minuten van dergelijke activiteit per dag. Binnen Testjeleefstijl wordt rekening gehouden met de verschillende afkapwaarden. Toch moet worden opgemerkt dat dit verschil in afkapwaarden maakt dat een vergelijking van groepen gecompliceerd is. Vijf geëxcludeerde beweegvolgsystemen richten zich niet op de combinorm, fitnorm of NNGB, maar concentreren zich voornamelijk op – zeer verschillende interpretaties van – de motorische ontwikkeling van leerlingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het aanleren van motorische vaardigheden één van de kerndoelen is die een basisschool heeft. Scholen hebben echter (nog) geen formele rol in het aanleren van een actieve leefstijl.

Met betrekking tot de rapportage van **(over)gewicht** moet worden opgemerkt dat om betrouwbare waardes te verkrijgen lengte en gewicht zouden moeten worden gemeten en niet gevraagd. Aangezien dit vrij arbeidsintensief is wordt vaak gekozen voor zelfgerapporteerde lengte en gewicht maten. Hierdoor mag een onderschatting van het percentage leerlingen met overgewicht worden verwacht. JUMPin is het enige systeem dat werkt met opgeleide meetteams.

Eén van de systemen die zich richt op het volgen van **talentontwikkeling** (Nationaal Talentvolgsysteem) bevindt zich momenteel nog in de pilotfase. Er

kunnen dus nog geen uitspraken worden gedaan over de uiteindelijke implementatie van dit systeem. Het tweede systeem (TalentVolgSysteem) wordt momenteel door enkele sportbonden gebruikt.

De twee systemen die zijn gevonden om **schooluitval** te registreren lijken qua opzet sterk op elkaar. Beide systemen richten zich op de overstap van leerlingen van het VMBO naar een vervolgopleiding aan een MBO. VMBO scholen hebben een wettelijke taak hun (nog leerplichtige) leerlingen zelfs na het behalen van hun diploma te stimuleren een startkwalificatie te behalen. In beide systemen is er dan ook voor gekozen dat VMBO scholen toegang krijgen tot het administratieve systeem van de MBO's. VMBO's kunnen in dit systeem zien bij welke opleiding hun (ex)leerlingen zijn ingeschreven en of ze deze opleiding daadwerkelijk volgen. Een probleem dat hierbij om de hoek komt is de privacy van de leerlingen. Met betrekking tot schooluitval moet hier de opmerking worden gemaakt dat schooluitval zelf niet op individueel niveau te volgen is. Een leerling valt namelijk wel of niet uit. Het is geen uitkomstmaat die over de tijd op een bepaalde schaal kan worden gevolgd. Op groepsniveau kan het percentage leerlingen dat uitvalt natuurlijk wel worden gevolgd.

Qua gebruikskennmerken maken de geïnccludeerde LVS systemen voornamelijk gebruik van digitale verwerkssystemen en zijn de meeste voorzien van een gebruikershandleiding. Qua bredere implementatie geldt voor een aantal systemen dat ze nu vooralsnog alleen op lokaal niveau gebruikt kunnen worden.

4 Aanbevelingen

Op het gebied van **beweeggedrag** is TestJeLeefstijl het enige systeem dat de beweegnormen volgt. Dit systeem is echter meer dan een volgsysteem. Het geeft ook feedback aan de gebruikers over hun gedrag. Het is dus tegelijkertijd ook een interventie. Het is de vraag of dit wenselijk is voor de doelstellingen die het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs voor ogen heeft met een leerlingvolgsysteem. De laatste jaren zijn een aantal wijzigingen aangebracht in de gebruikte vragenset. Wanneer het systeem als volgsysteem wordt ingezet is het van belang dat telkens op dezelfde wijze wordt gemeten. Daarnaast is dit systeem nog niet toegepast binnen primair en voortgezet onderwijs. Alvorens dit systeem breed uit te rollen zal het systeem in deze groepen moeten worden getest.

Wat betreft **(over)gewicht** lijkt JUMP-in het systeem te zijn dat het meest ver is doorontwikkeld. Het systeem wordt binnen verschillende projecten gebruikt (o.a., Programma gezond gewicht, De gewichtige leerkracht en sCoolSport). Gezien de aantrekkingskracht van het systeem van JUMP-in op andere projecten zou het systeem van JUMP-in wellicht als basis kunnen dienen voor een uitgebreider systeem waarin naast kwantitatieve maten van beweeggedrag ook de kwalitatieve ontwikkeling van bewegingsgedrag (motorische vaardigheden) kan worden gemonitord. Dit laatste om aan te sluiten bij de kerndoelen van het onderwijs en zo bij de vermoedelijke behoeften van docenten. Een tekortkoming van het systeem is dat het momenteel alleen gebruikt wordt binnen het primair onderwijs. Dit gebruik zou moeten worden uitgebreid naar het voortgezet onderwijs en wellicht zelfs het MBO.

Momenteel bestaan twee systemen die **talentontwikkeling** monitoren. Het succes van het Nationaal Talentvolgsysteem en TalentVolgSysteem moet tijdens de pilot of opstartfase worden gevolgd. Het valt aan te bevelen de kwaliteiten van beide systemen te vergelijken alvorens één van beide systemen te gaan hanteren.

In navolging van de twee hier genoemde lokale initiatieven om de overstap van het VMBO naar het MBO te monitoren moet worden gekeken in hoeverre een landelijke implementatie hiervan mogelijk is. Bij het doorontwikkelen van een landelijk systeem voor het tegengaan van **schooluitval** is het wenselijk niet alleen de mogelijke uitval te kunnen volgen maar liefst ook tools te ontwikkelen om deze uitval te voorkomen. Om uitval te voorkomen is het verstandig niet alleen de uiteindelijke schooluitval te registreren, maar ook de hieraan voorafgaande determinanten (bijvoorbeeld verzuimgegevens).

We willen deze aanbevelingen eindigen met een aantal algemene aandachtspunten.

- De huidige inventarisatie heeft geen systeem opgeleverd dat zich richt op de vier uitkomstmaten van het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat er op dit moment in het werkveld geen behoefte zou zijn aan een dergelijk systeem. Wellicht zijn de verschillende partijen geïnteresseerd in verschillende uitkomstmaten. Het lijkt, gezien de diversiteit in de te verwachten gebruiker, het meest kansrijk in te zetten op drie verschillende systemen. Eén systeem waarin beweeggedrag in kwantitatieve zin en overgewicht worden gemonitord, naast of liefst gecombineerd met het

monitoren van de kwalitatieve ontwikkeling van beweeggedrag. Daarnaast zou één landelijk talentvolgsysteem en één landelijk systeem voor het meten van schooluitval wenselijk zijn.

- Bij het opzetten van een leerlingvolgsysteem moet de privacy van de betrokken leerlingen een aandachtspunt zijn. Binnen de hier beschreven systemen wordt er meestal voor gekozen dat betrokkenen op groepsniveau resultaten kunnen inzien. Wanneer uitkomstmaten ook op individueel niveau zouden worden gerapporteerd moet hiervoor specifiek toestemming worden gegeven door de leerlingen.
- Op basis van de huidige search kunnen we geen directe uitspraken doen over de gebruiksvriendelijkheid van de beschreven systemen.
- Bestaande systemen kunnen niet zonder meer worden toegepast binnen andere doelgroepen. De verschillende doelgroepen (primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO) moeten elk op een specifieke wijze worden aangesproken.

5 Referenties

Kemp, S. (onbekend). Vergelijkend onderzoek Leerlingvolgsystemen. Uitgevoerd in opdracht van de Verenigde Bijzondere Scholen. Afkomstig van:

http://ictvo.kennisnet.nl/attachments/session=cloud_mmbase+1729245/vergelijkend_onderzoekleerlingvolgsystemen.pdf [30-08-2010].

TNO (2010). Rapport Monitor en Evaluatie Sport, Bewegen en Onderwijs. KvL/GB 2010.049. Redactie: J.D. Slinger, J.H. Stubbe, A.M.J. Chorus, C. van Lindert & J. Lucassen. Leiden, Nederland.

Gebruikte websites:

<http://website.jumpin.nl/>

<http://www.beweegabc.nl/>

<http://www.testjeleefstijl.nu>

http://www.innosport.nl/nl/innovatieprojecten/innosportnl_projecten?pjld=8

<http://www.talentvolgsysteem.nl>

http://www.aanvalopschooluitval.nl/vervolg.php?h_id=10&s_id=57&v_id=53&d_id=32&titel=DUTSROC

http://www.aanvalopschooluitval.nl/vervolg.php?h_id=10&s_id=57&v_id=53&d_id=31&titel=De_OverStap

<http://www.evanbruggen.nl/pdf/folder%20de%20Zorglijn.pdf>

<http://www.pgb.net/fitkit/index.htm>

<http://www.lekkerfitopschool.nl/>

<http://www.dotcomschool.nl/internet/webpages/standard.asp?chapterID=4&contentChapterID=10>

<http://www.pearson-nl.com/producten/102-pbo-planmatig-bewegingsonderwijs.html>

<http://www.hco.nl/vaardigheidsproeven/>

<http://specialistbewegingsonderwijs.slo.nl/publ/beleves/>

<http://www.hetweb.nl/publicaties/novibols.html>

http://www.in-beweging.net/lvs/leerlingvolgsysteem_bewegen_en_spelen.html

A Korte omschrijving geïncorporeerde systemen

1 JUMP-in Amsterdam (<http://website.jumpin.nl/>)

JUMP-in is een Amsterdams initiatief van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en de GGD Amsterdam. JUMP-in zorgt er sinds 2002 voor dat kinderen tussen 4 en 12 jaar meer bewegen en gezonder eten.

Te veel kinderen in Amsterdam zijn te dik, bewegen te weinig en eten ongezond. JUMP-in is het Amsterdamse antwoord op deze problemen. Door op school meerdere, elkaar aanvullende programmaonderdelen in te zetten, worden leerlingen gestimuleerd en verleid om meer te bewegen en gezonder te eten. Eén van de onderdelen van het programma is een leerlingvolgsysteem. Binnen dit leerlingvolgsysteem worden sportparticipatie, lengte en gewicht gemeten. Een nieuwe naam voor het leerlingvolgsysteem is 'Hart en Ziel'.

2 BeweegABC (<http://www.beweegabc.nl/>)

Dit leerlingvolgsysteem heette van oorsprong LVS Sport en Bewegen. De fundamentele hiervan zijn gelegd in CITO. Momenteel wordt het doorontwikkeld vanuit de Vereniging Sport en Gemeenten en heeft het de naam BeweegABC meegekregen. Het systeem meet de mate van basis beweegvaardigheid bij basisschoolkinderen in groep 1 t/m 8. Onderdeel A richt zich op de motorische vaardigheid in groep 1 en 2, onderdeel B op beweegvaardigheid in groep 3, 4 en 5 en onderdeel C op sportvaardigheid in groep 6, 7 en 8. Het project bevindt zich nu in de pilotfase en zal eind 2011 klaar zijn voor landelijk gebruik.

3 Testjeleefstijl (www.testjeleefstijl.nu)

Testjeleefstijl.nu is een website waarop door middel van vragen over lichaamsbeweging, voeding, BMI en buikomtrek, roken, alcohol, kracht, beeldschermgedrag, drugs, veilig rijden en uithoudingsvermogen een beeld wordt gevormd van de gezondheid van de respondent. De respondenten ontvangen directe feedback op de door hen gegeven antwoorden.

4 "Nationaal Talentvolgsysteem"

(http://www.innosport.nl/nl/innovatieprojecten/innosportnl_projecten?pjId=8)

Op verzoek van NOC*NSF is het Nationaal TalentVolgSysteem ontwikkeld. In dit digitale systeem kunnen talenten en hun coaches en bonden informatie invullen over de mentale, fysieke en sociale ontwikkeling van de talenten.

Momenteel bevindt het systeem zich in de pilotfase, welke eind maart 2011 zal worden afgerond.

5 TalentVolgSysteem (www.talentvolgsysteem.nl)

Het TalentVolgSysteem (TVS) is ontwikkeld door 'Verbeter Presteren'. Verbeter Presteren levert training- en coachtrajecten voor individuen en groepen op maat, waarbij het verbeteren van de individuele prestaties van de mens centraal staat. Het TVS is ontwikkeld ter ondersteuning van reflecterend leren en het verkrijgen van inzicht in de voortgang van talentvolle sporters. In het TVS worden de ontwikkelingen geregistreerd door de betrokkenen bij het talent, zoals trainers, medische begeleiding, ouders of school, en het talent zelf. Het systeem is 100% gebaseerd op internettechnologie (web-based) en kan dus overal waar toegang tot het internet is, worden gebruikt. De toegang is gebaseerd op basis van het "need to know" en "need to do" principe.

6 DUTSROC

(http://www.aanvalopschooluitval.nl/vervolg.php?h_id=10&s_id=57&v_id=53&d_id=32&titel=DUTSROC)

DUTSROC is ontwikkeld door ROC West-Brabant (ROCWB) om die uitval tussen VMBO en MBO terug te dringen en – op termijn – tot een minimum te beperken. DUTSROC staat voor Digitale Uitwisseling Toeleverende Scholen en ROCWB. Met dit instrument kunnen de VMBO-scholen al hun leerlingen die doorstromen naar ROCWB tijdens hun hele schoolcarrière blijven volgen. Elke leerling wordt in het systeem ingevoerd op het moment dat hij zich aanmeldt bij het ROC. Per cohort worden de gegevens verzameld. Zodra er een mutatie plaatsvindt, bijvoorbeeld een wisseling van studiekeuze, wordt dit in het systeem gezet. Met dit volgsysteem is precies na te gaan welke keuzes een leerling maakt. Met deze kennis kunnen zowel het VMBO als het MBO in de toekomst nog beter de keuzeprocessen van leerlingen begeleiden en het succes van toelevering naar de vervolgopleiding beter meten.

7 De Overstap

(http://www.aanvalopschooluitval.nl/vervolg.php?h_id=10&s_id=57&v_id=53&d_id=31&titel=De_OverStap)

De VO-scholen en de MBO-scholen uit de regio Stedendriehoek (Apeldoorn, Deventer en Zutphen en omliggende regio's) werken al meerdere jaren nauw samen aan goede aansluiting en overgang van het vmbo naar het mbo. Eén van de ontwikkelde trajecten is de 'OverStap'. De 'OverStap' richt zich op alle leerlingen van de vmbo-scholen uit de regio Stedendriehoek die in de examenklassen zitten. Deze leerlingen worden met behulp van een, hiervoor speciaal ontwikkeld, digitaal systeem gevolgd in de fase van aanmelding bij een vervolgopleiding tot het definitief volgen van onderwijs bij een vervolgopleiding in het nieuwe schooljaar. Potentiële uitvallers worden in een vroeg stadium, vaak al in het nog lopende schooljaar, opgespoord en begeleid naar een passende vervolgopleiding. Decanen en leerplichtambtenaren kunnen m.b.v. de 'OverStap' voorkomen dat leerlingen na het behalen van hun vmbo-diploma stoppen met onderwijs.

B Kenmerken Leerlingvolgsystemen

Naam leerlingvolgsysteem: JUMP-IN (nieuwe naam: Hart en Ziel)

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Nee. Er worden wel elementen van het beweeggedrag gemeten, maar niet specifiek NNGB, fitnorm of combinorm. Wel sportparticipatie.	Ja	Nee	Nee
Handleiding/protocol (ja/nee)		Ja		
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*		Groep 3-8		
Onderwijsvorm (BO/VO/SO) ¹		BO		
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)		Complete schoolklassen		
Overige bijzonderheden				
Meting				
Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)		Fysieke metingen		
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd		Lengte, Gewicht		

¹ BO=Basis Onderwijs; VO=Voortgezet Onderwijs; SO=Speciaal Onderwijs

			Omtrek (niet nader gespecificeerd)		
	Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)		Ja		
	Is er een meetprotocol?		Ja		
	Eenmalig of meermalig (& wanneer)		Jaarlijks		
	Overige bijzonderheden				
	Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens				
	Schriftelijk/digitaal		Digitaal		
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen		Lokaal (momenteel wordt JUMP-IN alleen in Amsterdam gebruikt)		
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden		Nee (zie ook privacy beleid; www.jumpin.nl)		
	Uitvoering				
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)		www.jumpin.nl		
	Eigenaar LVS		DMO Amsterdam en GGD Amsterdam		
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)		Via JUMP-IN coördinatie team		
	Materialen		Geen		
	Kosten		Geen (zolang scholen in gemeente Amsterdam gebruik maken)		

Naam leerlingvolgsysteem: BEWEEGABC

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Nee, het gaat vooral om het registreren van motorisch en beweegontwikkelingsniveau. Een vragenlijst sportparticipatie is optioneel.	Kan worden toegevoegd (module fysiologie)	Nee	Nee
Handleiding/protocol (ja/nee)		Ja		
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*		Groep 1-8		
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)		BO		
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)		Geen specifieke doelgroep		
Overige bijzonderheden				

Meting					
	Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)		Meting door docent: groepsleerkracht, vakleerkracht of combinatiefunctionaris		
	Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd		Lengte Gewicht		
	Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)		Ja		
	Is er een meetprotocol?		Nee		
	Eenmalig of meermalig (& wanneer)		Kan jaarlijks		
	Overige bijzonderheden		Geen		
Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens					
	Schriftelijk/digitaal		Digitaal		
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen		Lokaal		
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden		School logt in en heeft beschikking over data op leerlingniveau Gemeente kan op groepsniveau inkijken.		

Uitvoering				
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)		Nu nog pilot (later kan iedereen meedoen) www.beweegabc.nl	
	Eigenaar LVS		VSG	
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)		Nu nog VSG in pilot fase, later nog niet bekend.	
	Materialen		Zelf verzorgen	
	Kosten		Laag (alleen helpdesk)	

Naam leerlingvolgsysteem: www.testjeleefstijl.nu

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Ja	Ja	Nee	Nee
Handleiding/protocol (ja/nee)	Handleiding voor betrokken docenten. Invullen van vragenlijst is intuïtief (geen handleiding vereist)	Handleiding voor betrokken docenten		
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*	De scan wordt in het eerste jaar van het MBO ingevuld. Het ROC koopt echter vier jaar lang recht op scan. Meestal wordt de scan dan ook meerdere jaren toegepast.	De scan wordt in het eerste jaar van het MBO ingevuld. Het ROC koopt echter vier jaar lang recht op scan.		
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)	MBO, nu alleen MBO (aanspreken op dat niveau, VO PO nog niet haalbaar).	MBO		
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)	Allen	Allen		
Overige bijzonderheden	Geen	Geen		
Meting				

Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)	Digitale vragenlijst	Digitale vragenlijst. Anthropometrische maten worden tijdens fittest gemeten.		
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd	NNGB en fitnorm.	BMI en buikomvang (gekoppeld aan fittest)		
Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)	Ja	Ja		
Is er een meetprotocol?	Nee	Nee		
Eenmalig of meermalig (& wanneer)	Minimaal eenmalig in jaar 1. Daarna blijft de tool beschikbaar voor de student.	Minimaal eenmalig in jaar 1. Daarna blijft de tool beschikbaar voor de student.		
Overige bijzonderheden	Geen	Geen		
Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens				
Schriftelijk/digitaal	Digitaal	Digitaal		
Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen	Landelijk	Landelijk		
Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden	Nee. Docenten kunnen antwoorden niet inzien. De docent kan alleen zien of de scan is ingevuld. Docenten kunnen gegevens inzien op klasniveau en hoger.	Nee. Docenten kunnen antwoorden niet inzien. De docent kan alleen zien of de scan is ingevuld. Docenten kunnen gegevens inzien op klasniveau en hoger.		
Uitvoering				
Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam)	www.testjeleefstijl.nu	Www.testjeleefstijl.nu		

website)				
Eigenaar LVS	Stichting www.testjeleefstijl.nu	Stichting www.testjeleefstijl.nu		
Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)	Handleiding via Frans vd Wielen.	Handleiding via Frans vd Wielen.		
Materialen	Geen	Geen		
Kosten	Recht op website voor 2,50 euro.			

Naam leerlingvolgsysteem: Nationaal Talentvolgsysteem

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
			Nu nog pilot-fase, 1 april operationeel.	
Geregistreerd (ja/nee)	Nee	Ja	Ja	Nee
Handleiding/protocol (ja/nee)		Nee	Nee	
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*		Per sport verschillend	Per sport verschillend	
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)		Niet specifiek	Niet specifiek	
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)		Niet specifiek	Niet specifiek	
Overige bijzonderheden		Geen	Geen	
Meting				
Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)		Vragenlijst	Vragenlijsten in vullen door sporter, coach en bonden.	
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd		Lengte Gewicht	NAW gegevens Mentale aspecten: (motivatie) Groeimodule: lichaamsmeting, kracht e.d. Sociale module	

	Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)		Nee	Onbekend	
	Is er een meetprotocol?		Nee	Nee	
	Eenmalig of meermalig (& wanneer)		Afh. van bond, nog nader te bepalen.	Afh. van bond, nog nader te bepalen.	
	Overige bijzonderheden		Geen	Geen	
Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens					
	Schriftelijk/digitaal		Digitaal, webbased.	Digitaal, webbased.	
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen		Landelijk	Landelijk	
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden		Wetenschap, niet op persoonsniveau gerapporteerd.	Wetenschap, niet op persoonsniveau gerapporteerd.	
Uitvoering					
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)		Via INNOSPORT	Via INNOSPORT	
	Eigenaar LVS		Innosport	Innosport	
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)		Via NOC-NSF.	Via NOC-NSF.	
	Materialen		Geen	Geen	
	Kosten		Door NOC-NSF, gratis voor bonden	Door NOC-NSF, gratis voor bonden	

Naam leerlingvolgsysteem TalentVolgSysteem

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Nee	Nee	Ja	Nee
Handleiding/protocol (ja/nee)			Ja	
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*			10-27 jaar	
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)			BO/VO/SO	
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)			Allen	
Overige bijzonderheden			Geen	
Meting				
Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)			Allen	
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd			Diversen, blessures, voortgang, trainingsverloop enz.	
Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)			Ja	

	Is er een meetprotocol?			Afhankelijk van de bond	
	Eenmalig of meermalig (& wanneer)			Meermalig afhankelijk van bond	
	Overige bijzonderheden				
	Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens				
	Schriftelijk/digitaal			Digitaal	
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen			Centraal opgeslagen en overal opvraagbaar	
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden			Nee, kan geëxporteerd worden na toestemming	
	Uitvoering				
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)			www.talentvolgsysteem.nl	
	Eigenaar LVS			Verbeter Presteren	
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)			Helpdesk, geen cursus nodig	
	Materialen			PC met internet	
	Kosten			Eenmalig €2000,-- jaarlijkse beheerkosten minimaal €1200,-- bij een max van 100 accounts. Anders treed 1€ per account per maand in werking	

Naam leerlingvolgsysteem: DUTSROC

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Ja
Handleiding/protocol (ja/nee)				Ja
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*				VMBO-4 MBO-1
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)				Eind VMBO Begin MBO
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)				Allen
Overige bijzonderheden				Geen
Meting				
Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)				ROC administratie systeem
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd				Studieloopbaan (inschrijving)
Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)				Ja
Is er een meetprotocol?				Nvt

	Eenmalig of meermalig (& wanneer)				Continu
	Overige bijzonderheden				Geen
	Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens				
	Schriftelijk/digitaal				Digitaal
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen				Regionaal
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden				Nee
	Uitvoering				
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)				Gegevens zijn toegankelijk gemaakt dmv token
	Eigenaar LVS				ROC
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)				Cursus
	Materialen				Token
	Kosten				Geen

Naam leerlingvolgsysteem: De Overstap

	Bewegen Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen dat aan de NNGB, fitnorm of combinorm voldoet	Gewicht Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen met overgewicht of obesitas (op basis van BMI)	Talentontwikkeling Geïnteresseerd in: Aantal topsporttalenten dat doorstoot naar de top (d.w.z. met een geregistreerde status als topsporter of als talent)	Schooluitval Geïnteresseerd in: Het percentage jeugdigen tussen de 12 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat
Geregistreerd (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Ja
Handleiding/protocol (ja/nee)				Nee
Kenmerken van deelnemers				
Leeftijd/schooljaar*				VMBO-4 naar MBO-1
Onderwijsvorm (BO/VO/SO)				Overstap VMBO-MBO
Overige kenmerken (SES, geslacht, etc)				Alle leerlingen
Overige bijzonderheden				Geen
Meting				
Informatiebron (vragenlijst, fysieke meting, gebruik van informatie van derden, anders)				Administratie MBO
Welke uitkomstmaat wordt vastgelegd				Inschrijving en volgen onderwijs MBO
Is meetmethode valide en/of conform landelijke normen (welke)				Niet bekend
Is er een meetprotocol?				Nee
Eenmalig of meermalig (& wanneer)				Volgend

	Overige bijzonderheden				
	Wijze van registratie en opslag en gebruik gegevens				
	Schriftelijk/digitaal				Digitaal
	Gegevens lokaal/regionaal/landelijk opgeslagen				Lokaal
	Gegevens beschikbaar voor gebruik door derden				Nee
	Uitvoering				
	Verkrijgbaarheid LVS (bijv. naam website)				Via Aventus
	Eigenaar LVS				ROC Aventus
	Ondersteuning (bijv. helpdesk, cursus)				Nee
	Materialen				Nee
	Kosten				

C Korte omschrijving geëxcludeerde leerlingvolgsystemen

Hieronder volgt een korte omschrijving van de verschillende systemen.

1. Bewegen en spelen ([http://www.in-](http://www.in-beweging.net/lvs/leerlingvolgsysteem_bewegen_en_spelen.html)

[beweging.net/lvs/leerlingvolgsysteem_bewegen_en_spelen.html](http://www.in-beweging.net/lvs/leerlingvolgsysteem_bewegen_en_spelen.html))

Dit volgsysteem is ontwikkeld door van Gelder en Stroes en heeft als doel bewegings- en spelontwikkeling van kinderen van 2 t/m 16 jaar te kunnen observeren en registreren

Het systeem is zeer uitgebreid beschreven in de literatuur maar een achtergrond over keuzes van te meten factoren wordt weinig expliciet gemaakt. Wel geven de literatuur en de hoeveelheid referenties naar dit volgsysteem de indruk dat dit een veel gebruikt systeem is.

2. Novibols (<http://www.hetweb.nl/publicaties/novibols.html>)

Niveau onderscheidingen vaardigheid in bewegingsonderwijs-leersituaties, afgekort tot 'Novibols' (van de Berg 2002). Novibols omvat een drietal tests met elk tien toetsituaties, waarin de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van kinderen kan worden geduid en vastgesteld. De drie tests zijn ontworpen voor leerlingen die in groep 3-4, 6-7 en groep 8 of de brugklas zitten. Bewegingsvaardigheidstests volgens een relationeel bewegingsconcept.

Voor iedere test is gekozen voor zes turnsituaties en vier spelsituaties, waarin relevante leerervaringen kunnen worden opgedaan die generaliseerbaar zijn naar overeenkomstige of gelijksoortige bewegingssituaties. Vanuit een relationeel kader worden in elke test vijf niveaus van deelnemen aangegeven. Er worden ook praktijkvoorbeelden gegeven (www.leermiddelenplein.nl).

3. Beleves (<http://specialistbewegingsonderwijs.slo.nl/publ/beleves/>)

Dit digitale leerlingvolgsysteem voor het basisonderwijs is gebaseerd op de twaalf leerlijnen die worden genoemd in de kerndoelen. Het volgsysteem is gebaseerd op de uitwerking van de deze twaalf leerlijnen en tussendoelen in het Basisdocument Bewegingsonderwijs (SLO/KVLO, uitgegeven bij het Jan Luiting Fonds in Zeist).

Door gericht te kijken naar de vorderingen van leerlingen kan er gestructureerd en planmatig worden gewerkt aan de bewegingsontwikkeling van de kinderen.

Beleves heeft vele toepassingsmogelijkheden: het geeft overzichten o.a. per leerling en per groep, het berekent gemiddelde scores en kan snel een overzicht leveren van de bewegingszwakke kinderen. Ook voor een check van de landelijke beweegnorm, waar de lessen bewegingsonderwijs een belangrijke bijdrage aan leveren, is het volgsysteem goed te gebruiken. Het leerlingvolgsysteem vraagt geen extra 'toetstijd', want het volgt de ontwikkeling tijdens de activiteiten die in de gewone gymles aan de orde komen

(<http://specialistbewegingsonderwijs.slo.nl/publ/beleves/>).

4. Vaardigheidsproeven (<http://www.hco.nl/vaardigheidsproeven/>)

De cd-rom Vaardigheidsproeven helpt bij de kwalitatieve verbetering van het bewegingsonderwijs in de groepen 7 en 8. Vakleerkrachten halen met de cd-rom makkelijker het beste uit hun leerlingen. Er wordt hierbij gekeken naar de

vaardigheden; samenwerken, tegen je verlies kunnen, strategisch en tactisch denken.

Het product bevat drie elementen: lesbrieven en films; een diplomaprogramma en een gymzaalontwerper.

a) Lesbrieven en films: De lesbrieven en films vormen het hoofdbestanddeel van de cd-rom. De Vaardigheidsproeven zijn ingedeeld in vijf categorieën. Elke categorie bevat enkele tientallen bewegingsactiviteiten, die zowel in tekst worden besproken als in beeld worden getoond in korte filmpjes en/of lesbrieven. Leerlingen kunnen tijdens de les bewegingsonderwijs zelfstandig gebruik maken van de cd-rom. De vakleerkracht zet de laptop in de gymzaal, de kinderen kunnen zelf op de laptop de filmpjes bekijken die bij iedere Vaardigheidsproef horen en krijgen duidelijke instructie over de verschillende proeven. Bovendien kunnen de lesbrieven worden uitgeprint en geplastificeerd voor structureel en langdurig gebruik.

b) Diplomaprogramma

Met het digitale diplomaprogramma kan de leerkracht met één druk op de knop diploma's printen voor de leerlingen, waarop de verschillende activiteiten met de scores van het kind genoteerd staan.

c) Gymzaalontwerper

Dit is een programma waarmee de vakleerkracht zelf de arrangementen en organisatie in zijn of haar eigen gymzaal kan ontwerpen.

5. Planmatig bewegingsonderwijs (<http://www.pearson-nl.com/producten/102-pbo-planmatig-bewegingsonderwijs.html>)

Planmatig Bewegingsonderwijs is een beproefde methode waarmee leerkrachten op eenvoudige, maar verantwoorde wijze aan de slag kunnen. Het lesmateriaal is ontwikkeld voor alle groepen en beslaat het gehele schooljaar. De methode heeft een duidelijke structuur, voorziet in een gevarieerd leer- en spelprogramma en biedt een uitgekiend rapportagesysteem dat ingezet kan worden voor het leerlingvolgsysteem.

In totaal zijn er zes groepsmappen samengesteld: voor groep 4 tot en met 8 elk één, terwijl groep 2 en 3 zijn samengenomen. Kinderen van groep 2 doen eerst bewegingservaring op tijdens het vrije spelen. Onderdelen met een verplichtend karakter worden langzaam opgebouwd, zodat zij leren in groepjes te werken met gerichte leervoorstellen. Zij zullen de minimumdoelen doorgaans pas aan het eind van groep 2 halen.

6. SchoolOAS

(<http://www.dotcomschool.nl/internet/webpages/standard.asp?chapterID=4&contentChapterID=10>)

SchoolOAS is een volledig geïntegreerd leerlingvolg- en schooladministratie programma voor het basisonderwijs. De basismodule van dit programma is SchoolOAS Rapport en Klas Management. Deze kan worden uitgebreid met de modulen Schoolmanagement, Toetsregistratie, Handelingsplan, Gedrag en Werkhouding en Orthovizier.

7. Lekker fit Rotterdam (<http://www.lekkerfitopschool.nl/>)

Het lesprogramma Lekker Fit! richt zich op basisschoolleerlingen en bevat leuke lessen over voeding, bewegen en het maken van gezonde keuzes. Lekker fit! wil bewegingsarmoede en overgewicht bij leerlingen tegengaan en gezond leven stimuleren.

8. Fitkit (<http://www.pgb.net/fitkit/index.htm>)

Fitkit is een kant en klare methode om mensen van 12 tot 80 jaar gezondheidkundig te screenen. Fitkit wordt in het zuiden van Nederland gebruikt binnen de schoolsetting. FitKit is een totaalconcept, bestaande uit [protocollen](#), testdata, [instrumenten](#), [software](#) en een instructietraining, hetgeen leidt tot gestandaardiseerd testen en meten.

FitKit bestaat uit een aantal onderdelen die samen een indruk geven van fitheid en gezondheid. Het fitheidsprofiel op basis van gewicht, vetpercentage, uithoudingsvermogen, lenigheid, coördinatie, kracht etc. kan voor verschillende doelgroepen aangepast of uitgebreid worden.

9. De Zorglijn (<http://www.evanbruggen.nl/pdf/folder%20de%20Zorglijn.pdf>)

De Zorglijn is een leerlingvolgsysteem dat zich richt op het monitoren van gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling. De belangrijkste doelen van de Zorglijn zijn: • het snel en systematisch signaleren van “zorgleerlingen” (leerlingen met gedrags- en sociaal-emotionele problemen, zwakke prestaties, etc), het adequaat aanpakken van deze problemen door een gezamenlijke aanpak met duidelijke onderlinge afspraken., het verminderen van lastig gedrag. het voorkomen van escalatie (preventieve functie) en schooluitval.

D Contactpersonen geïnccludeerde leerlingvolgsystemen

JUMPin Amsterdam
Arnold Brinkman
Loek Leenen

BeweegABC
Ingrid Wijntjens

Nationaal Talentvolgsysteem
Martin Heining

TalentVolgsysteem
Paul van Gestel

Testjeleefstijl
Frans van der Wielen

DUTSROC
Pieter van Knippenberg

De Overstap
Rienk van der Werff